

Mythos

Dr. Goldziher ur műve a héber mythosxról.

Az, Egyetemes Philologiai Közlöny, március-áprilishavi füzetének ajánlására siettem dr. Goldziher Ignác urnak a héber mythosxról írt művével megismertkedni; de nagy vala csudálkozásom, midőn olvastam, hogy a tudós tanár erredek óta igaznak vallott nagyhorderejű eseményeket egyxerűen minden tudományos bizonylat nélkül pusztá véletre támaszkodva a mesék országába utal.

Uraim! — exen alapon és époly jogosan Árpád honalapítónk létezését is költött sénynek állíthatjuk.

Nem akarom felemlíteni, hogy dr. Goldziher ur művének angolra gondozott ássétele még nem süktségképen mutatja a műalaposságát; azt axonban el nem hallgathatom, hogy Steinschal Henriknek Goldziher ur műve felett adott ismertetését (Zeitschrift für Völkerpsychologie und Sprachwissenschaft, IX. köt. 3. füzet 272-303) melyre, Közlöny-ünk hivatkozik, a német tudományos közönség közvéleménye gyanánt venni.

sehogy sincs kedvem, vagy aient, mert a nemeseket
higadsabbaknak ismerem s nem sexem fel jeltötek,
hogy ily alliasokat, melyek a theologiaanak az a mü-
vels közveleménynek is legfontosabb, mert sarkalatos
meggyöröséseit halomra dönseni hivataik, legalább
tanleg alapos bizonyisekkel nélkül elfogadni haj-
landok, vagy aient, mert sudományos kikülsisigge-
l, mint velem inuulatoskodás nélkül meggyess birala-
sokat olvasom, ily biralasokat, melyek versökököl
nemartak, kiknek miként biralasokból kisünik
érdekökbem volt, hogy Goldzriher urnak igazan adja-
nak, se biralasok elisltök a m. k. egyesem sudó-
sarájának nem sudományos művet.

Tegen, - de ha Goldziher is a kérdésnek,
mely felel is, horderejét nem ismeri, alaptalan
sejtelmek nyomán mint ostromolja ezazadek ren-
deltetés^{nyel} hitét? - Avagy tán az a mai tudomány
hivatása, hogy ével-erre nevésegeszbe székuticába
sevelje az emberi éret, homán ha majd jobb vellem
szállja meg az emberiségét csak úgy fog menekülhetni,
ha lerontja az arany börtöt, melyet a hisos farkak-
hoz pissnavagytólva a mythosxá töpített történelmi
sínysék oömszeri romjain határhagytott puztaságban
felállított? -
nem az lehetséges!

Mondhatta, mert mit nem mondhat az ember, - állíhatta a német Essing, hogy neki nagyobb ötöne van abban, ha az igazságot kutatja, mint az igazság megelégedése; mi emberi természetünk lényeges, tehát mindnyajunkkal közös érzelmeit solmácsoljuk, mielőtt azon meggyőződés mellett szavazunk, mely szerint a tudomány sennél fogva a tudományjal foglalkozó ember hivatása, az igaznak felkutatása, s Goldziher ur a jelzett eszmék szerint e hivatásnak meg nem felelt. A tudós elodálásban kötelemnek ily elhanyagolása mellett könnyű volt israel-népének a vöröstengeren történt átkelését myshozsá nyomonirani; könnyű Goldziher urral ~~szó~~ mondani, hogy az nem egyéb, mint a nap letünése a tenger egyik felén s feltünése a másikon: de az érvmondás alapján merített éne

nevetseges sejtések befolyása alatt feladni nincs
kérünk.

Ha Goldziher urak úgy tetszik, kérek le-
münk művét nyomról-nyomra követni s merőve
állításait a „Philologiai Közöny” jövő számaiban
alaptalanságukra érdemlegesen leszállítani. Most
ent semmi nem akartuk, mert röviden akartunk
nyilatkozni; azt azonban el nem mulasztadjuk,
hogy a sudós tanár urat azon művekre ne fi-
gyelmesséssük, melyekben cáfolatunkat nagyrészt
már előlegesen olvashatja.

Ne botrányozzék meg, kérem, azok néme-
lyikének címlapján, sok arany van azokban a
kevéssé salak között, s ha a sudomány előhaladta-
val s művek körül azoknak, melyek már régeb-
ben irattak, némely érvei elavultaknak mondan-
dók ~~HA~~, fog Uraságod bennök oly érvekre is
akadni, melyek elvülteknek, s mint ilyenek a
sudomány mai haladásával is párhuzamban
haladnak.

S melyek exen művek?

Dr. H. Luken, Die Traditionen des Menschengeschlech-
tes.

Ugnyanastól: Die Stiftungsurkunde des Menschenges-
chlechtes.

Ebrard, Der Glaube an die hl. Schrift.

Zwenstedt, Sonst und Jetzt.

Trichard, Naturgeschichte des Menschengeschlechtes.

Treufs, Die Chronologie der Septuaginta.

Leonhard, Geologie.

Newman, Vorträge und Reden.

Deutinger, Renan und das Wunder.

Vosen, Das Christenthum und seine Segner.

Berger, Naturwissenschaft, Glaube, Schule.

Bischof, Populäre Vorlesungen.

Rudolf Wagner, Jahrbücher für deutsche Theologie.

Ulrici, Gott und die Natur.

Pfaff, Schöpfungsgeschichte.

Hettinger, Apologie des Christenthums.

J. P. Smith, The relation etc.

Hugh Miller, Testimony of the rocks.

Reinke, Beiträge zur Erklärung des Alten Testamen-
tes.

Westermayer, Das Alte Testament.

Kurtz, Geschichte des Alten Bundes.

Dankó, Historia revelationis divinae Veteris Te-
stamenti.

Reusch, Bibel und Natur.

Wiseman, Zusammenhang der Ergebnisse wissen-
schaftlicher Forschung mit der geoffenbarten
Religion.

Stollberg, Geschichte der Religion Jeps. I. Bd. 2te
Beilage.

Tönnel, Genesis.

Selitsch, Genesis.

Pianciani, Cosmogonia. Erläuterungen zur mosaischen Schöpfungsgeschichte.

„Stimmen aus Maria-Laach“ 1876. ik évi folyamának ily című jeles cikke: Von Adam bis Noë. Exegetische Studien; szintén ajánlom. Jó lesz elolvasni azon értekezést is, melyet ugyanazon folyóirat ezen évi folyamában George Smith működése jeles leletei salátni. S ha a művek- és értekezésekben kedvet fogja Goldziher ur lelteni, úgy ajánlom még ráadásul Bickellnek, a híres orientalistának, George Smith's chaldäische Genesis című munkája jeles írt jeles ismereteseit is (Zeitschrift für kash. Theologie. Innsbruck. 1877. I. Heft.), és a süds Bosizionak korzakov alkotó nagy munkáját, mely „die Geologie und die Sündfluth“ címmel csak pár hét előtt hagyta el Mainzban a sajtót.

Hozzá szólhatnék még Goldziher urnak a „Philologusai Közlöny“ három első füzetében George Smith jeles írt értekezéseiről is, melyben a vizitón, Babel romjainak története s hasonló mondáknak nevezetnek. De ne szaporítsuk a szót, legyen elég jelenleg ennyi, a mondottak s részben mégis kellő felvilágosítással szolgálhatnak.

Tomcsányi Lajos I. 4.